

Dvě nové lokality jestřábníku dvouklaného (*Hieracium bifidum*) ve Štramberském krasu

Jiří Kocián

V roce 2012 jsem zaznamenal dvě nové lokality **jestřábníku dvouklaného** (*Hieracium bifidum* Hornem.) ve Štramberském krasu na Novojičínsku (severní Morava). Detailní pojednání o rozšíření, ekologii i taxonomii druhu na Novojičínsku bylo uveřejněno v práci Kocián & Kocián (2009).

Lokality:

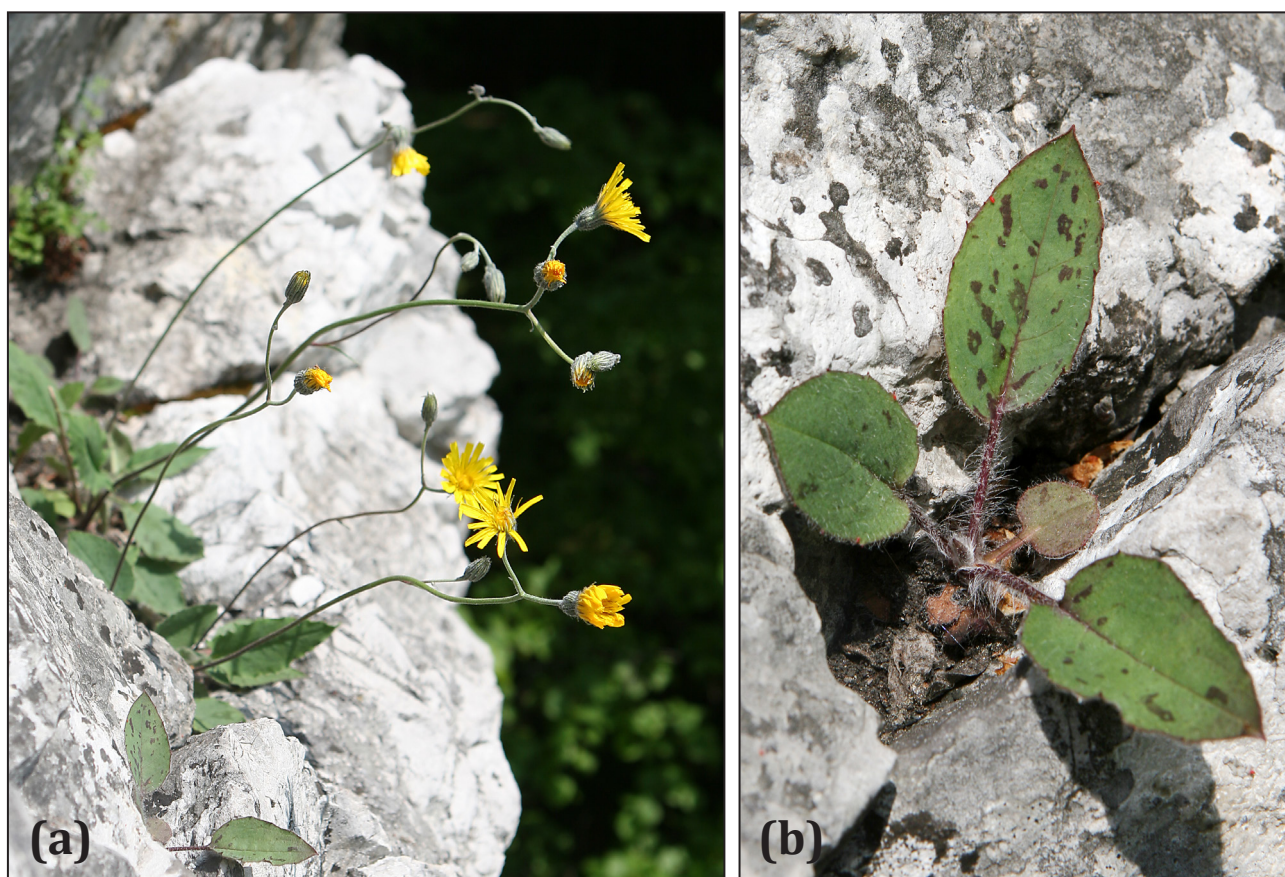
- 76a. Moravská brána vlastní, distr. Nový Jičín, Štramberk (6474b): Váňův kámen, vápencová skála, SV stěna skály, 49°35'27,3"N, 18°7'47,6"E, 420 m n. m. (19. 5. 2012 leg. J. Kocián, rev. J. Chrtek, herb. Jiří Kocián);
- 76a. Moravská brána vlastní, distr. Nový Jičín, Štramberk (6474b): Jurův kámen, zastíněné vápencové skalky v S části skalního výchozu, 49°35'9,2"N, 18°7'2,7"E, 480 m n. m. (19. 5. 2012 leg. J. Kocián, rev. J. Chrtek, herb. Jiří Kocián).

Lokalita na Váňově kameni, čítající několik desítek jedinců, je nejbohatší lokalitou jestřábníku dvouklaného ve Štramberském krasu (populace je početnější než ta dosud nejpočetnější známá na Raškově kameni). Roste zde typický štramberský morfotyp s nápadně plstnatými zákrovky a výraznými tmavě fialovými skvrnami na líci listů.

Na Jurově kameni roste druh společně s jestřábníkem zedním (*Hieracium murorum*) a mírně se morfologicky odlišuje od typického štramberského morfotypu jestřábníku dvouklaného – rostliny mají větší počet drobnějších úborů a na listech nebyly (alespoň v době nálezů) rozpoznatelné skvrny. Odění stopek úborů a zákrovů je víceméně shodné s oděním typického štramberského morfotypu druhu (mírně se liší zejména četností hvězdovitých chlupů na zákrovech – rostliny z Jurova kamene je mají řidší).

Tyto dva nálezy tak společně s dalšími recentně zjištěnými lokalitami (Kocián & Kocián 2009) velmi dobře odrážejí současný výskyt jestřábníku dvouklaného na Novojičínsku. Druh je vázaný pouze na oblast Štramberského krasu. Zde se vyskytuje jak na přirozených stanovištích (vápencové skály a výchozy), tak na člověkem ovlivněných či vytvořených místech (lomy, zed', antropogenně ovlivněný kameňitý svah, paseka). Jelikož je druh schopný kolonizovat i polopřirozená či umělá stanoviště, lze se domnívat, že se dříve rozšířil i na dnes již zaniklé četné kamenné zídky, které ohraničovaly štramberská pole.

Co se však týče těžiště přirozeného výskytu druhu, to se vzhledem k jeho ekologickým nárokům velmi pravděpodobně nacházelo na skalkách jižního a jihozápadního svahu Kotouče. Zde mohl druh růst v počtu patrně až několika tisíců jedinců. Tyto části Kotouče však byly těžbou vápence již před desítkami let nenávratně zlikvidovány dřív, než zde mohl být proveden systematický floristický průzkum. Jestřábník dvouklaný nicméně přetrval na jiných místech Štramberského krasu a díky jeho větrem snadno přenositelným nažkám se může stát, že po ukončení těžby druh kolonizuje nově vzniklé prostředí vytěženého lomu. Ostatně jedna rostlina zde již byla v roce 2007 zaznamenána. Přestože se vzhledem ke stále probíhající těžbě zajisté jedná jen o přechodný výskyt, svědčí to o schopnosti druhu přesouvat se na nová stanoviště v blízkosti současných lokalit. Jiné druhy, které se na Kotouči vyskytovaly, jako například devaterník skalní (*Helianthemum rupifragum*) nebo kakost lesklý (*Geranium lucidum*), však už možnost takovéto „zpětné“ kolonizace mít nebudou. Na Kotouči měly své jediné naleziště a těžbou byly vyhubeny.

Obr. 1: *Hieracium bifidum* – (a) celkový pohled, (b) detail listové růžice [foto P. Kocián].

Použité zdroje:

Kocián P. & Kocián J. (2009): Příspěvek ke květeně Novojičínska a okolí – I. – Vlastiv. Sborn. Novojičínska, Nový Jičín, 59: 173–185.